

EUROOPAN UNIONI



Alueiden komitea

EAYY-seurantakertomus 2014
Eurooppa 2020 -strategian
täytäntöönpano

Tiivistelmä

Tämän tiivistelmän on laatinut alueiden komitean pääsihteeristön yksikkö E2. Se perustuu tutkimukseen "EAYY-seurantakertomus 2014 – Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpano", jonka on laatinut Metis GmbH (Jürgen Pucher ja Stefanie Zöchmann).

Lisätietoa Euroopan unionista ja alueiden komiteasta on saatavilla internetissä osoitteissa <http://www.europa.eu> ja <http://www.cor.europa.eu>.

Tutkimus "EAYY-seurantakertomus 2014 – Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpano" on saatavilla englanniksi osoitteessa: <http://cor.europa.eu/fi/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Euroopan unioni, 2015

Osittainen jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Tiivistelmä

Alueiden komitea julkaisee säännöllisesti seurantakertomuksen eurooppalaisten alueellisen yhteistyön yhtymien (EAYY) kehityksestä. Tässä raportissa analysoidaan uusinta kehitystä vuodelta 2014 ja vuoden 2013 lopulta. Raportissa esitetään yleiskatsaus kaikkien EAYY:iden nykytilanteesta.

Vuoden 2014 loppuun mennessä oli perustettu yhteensä 50 EAYY:tä, joissa on mukana yli 800 valtio-, paikallis- ja aluehallintotahoa 20:stä eri EU-maasta. Kahdeksantoista yhtymää on lisäksi perusteilla.

Kansallinen täytäntöönpano

Tarkistettu EAYY-asetus annettiin 17. joulukuuta 2013, ja se tuli voimaan 22. kesäkuuta 2014. Jäsenvaltioiden osalta määräaika asetuksen täytäntöönpanolle oli 22. kesäkuuta 2014. EAYY:t ja jäsenvaltiot keskustelivat koko vuoden 2014 asetuksen¹ täytäntöönpanosta sekä uuden koheesipolitiikan EAYY:iden kannalta merkityksellisistä aiheista.

Tämä työ jatkuu vielä. Tähän mennessä alueiden komitea on pannut merkille 23. tammikuuta annetun Espanjan kuninkaan asetuksen 23/2015. Lisäksi Unkarin ja Slovakian säännökset tulivat voimaan 20. joulukuuta 2014 ja 1. maaliskuuta 2015. Itävallan liittovaltion osavaltiot Burgenland, Kärnten, Salzburg ja Tiroli muuttivat lainsäädäntöään vastaamaan tarkistettua EAYY-asetusta lokakuun 2014 ja helmikuun 2015 välisenä aikana. Luxemburgissa toteutettiin tarkistus sen määrittämiseksi, onko nykyistä lainsäädäntöä muutettava. Viranomaisten mukaan muutoksia ei tarvita.

Muut EU:n jäsenvaltiot eivät muuttaneet lainsäädäntöään maaliskuun 2015 loppuun mennessä. On mahdollista, että niissä ei havaittu tarvetta muuttaa nykyistä lainsäädäntöä.

Euroopan komissio ei ole antanut asetuksen 17 artiklan ja 17 artiklan a kohdan mukaista delegoitua säädöstä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1302/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY) annetun asetuksen (EY) N:o 1082/2006 muuttamisesta tällaisten yhtymien perustamisen ja toiminnan selkeyttämiseksi, yksinkertaistamiseksi ja parantamiseksi. Tarkistettu EAYY-asetus tulee voimaan 22. kesäkuuta 2014.

Katsaus EAYY:iden nykytilanteeseen

Vuoden 2013 lopun ja vuoden 2014 lopun välisenä aikana on perustettu kahdeksan EAYY:tä. Neljä hiljattain perustettua EAYY:tä kattavat alueita Unkarissa ja Slovakiassa sekä Puolassa ja Ruotsissa. Yhdessä yhtymässä perustettiin Keski-Euroopan liikennekäytävä, ja Romania otettiin mukaan "Yhteisen eurooppalaisen tulevaisuuden rakentaminen" -EAYY:hin (joka perustettiin vuonna 2012, mutta josta ei ole aiemmin ilmoitettu). Viranomaiset – erityisesti Espanjasta ja Ranskasta – osallistuivat neljään muuhun uuteen EAYY:hin.

Vuonna 2014 tai vuoden 2013 lopussa perustetut EAYY:t

#	Nimi	Maat	Perustaminen
1	Torysa	HU, SK	9.10.2013
2	Svinka	HU, SK	9.10.2013
3	GETC Alzette Belval	FR, LU	13.2.2012
4	AEuCC Cities of Ceramics, AECT limitada	ES, FR, IT, RO	7.1.2014
5	"Yhteisen eurooppalaisen tulevaisuuden rakentaminen" -EAYY	HU, RO	17.10.2012
6	Central European Transport Corridor Ltd.	PL, HU, SV	24.3.2014
7	Huesca Pirineos – Hautes Pyrénées (HP-HP)	ES, FR	11.11.2014
8	AECT Faja Pirítica Ibérica	ES, PT	14.10.2014

Raportissa analysoidaan myös tilannetta ennen lokakuuta 2013 perustetuissa 41:ssä EAYY:issä ja esitetään yksityiskohtaisia tietoja keskeisistä indikaattoreista, kuten hallintoelimistä, hankkeista ja jäsenistä.

Unkarin ulkoasiainministeriöstä saatujen tietojen mukaan Karst Bodvan EAYY voitaisiin yhdistää alueen toisen EAYY:n kanssa ja siten purkaa. Myös Sajó–Riman EAYY:n on kerrottu lopettaneen toimintansa, joten sekin olisi purettavana.

Yhtymät pähkinänkuoressa – Eurooppa 2020 -strategian ja uuden koheesio politiikan täytäntöönpano

Vuodelle 2014 oli ominaista, että kaudelle 2007–2013 tarkoitetut varat oli jo korvamerkitty eivätkä uuden kauden ohjelmat olleet vielä alkaneet. Se voidaan siis katsoa vaikeaksi siirtymäkaudeksi niille EAYY:ille, jotka eivät pysty toimimaan yksinomaan jäsenmaksujen pohjalta.

Maantieteellisesti katsottuna dynaaminen kehitys jatkui Unkarin ympärillä. On perustettu kolme uutta yhtymää, joita on tarkoitus laajentaa.

Kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana useat yhtymät ovat raportoineet menestyksekkäistä laajentumisista tai esittäneet erityisiä suunnitelmia uusien kumppanien ottamisesta mukaan toimintaan. Kolme EAYY:tä on laajentanut aluettaan ja seitsemällä on erityisiä laajentumissuunnitelmia – prosessi jatkuu edelleen (kaksi suunnitelmaa koskee uutta jäsenvaltiota Kroatiaa).

Kumppanuuksien kehittämisen osalta on saatu joitakin mielenkiintoisia raportteja erityistarkoituksia varten perustetuista EAYY:istä. Taide- ja käsityökeramiikkaa perinteisesti tuottavien kaupunkien kansalliset yhdistykset perustivat AEUCC:n. Ranskassa ja Italiassa muodostettujen kahden merellisen EAYY:n takana ovat kansallispuistoista ja ympäristöstä vastaavat viranomaiset. EAYY Grande Région, joka toimii rajatylittävän Euroopan alueellisen yhteistyön monenvälisen ohjelman hallintoviranomaisena, ei vastaa tästä tehtävästä seuraavalla kaudella (2014–2020), vaikka uusi EAYY voidaan perustaa.

Säännölliset jäsenmaksut ovat olennainen ja vakaa osatekijä EAYY:n talousarviossa. Nykyisten 50 EAYY:n jäsenmaksuista saatavat vuotuiset määrärahat ovat keskimäärin noin **12 miljoonaa euroa**. Cerdanyan sairaalan vuotuiset toimintakustannukset ovat noin 20 miljoonaa euroa. Tämä on selkeästi suurin budjetti.

EAYY:iden täytäntöönpanemien EU:n hankkeiden, jotka a) olivat käynnissä vuonna 2014, b) päättyivät vuonna 2014 tai c) ovat parhaillaan täytäntöönpanon viimeisessä vaiheessa, arvo on yhteensä lähes **60 miljoonaa euroa**. Euroopan alueellisen yhteistyön hankkeet ovat merkittävä tulonlähde käytännössä kaikille EAYY:ille. Vuonna 2014 yhteensä **kahdeksantoista kaikkiaan 49 yhtymästä** jatkoi kauden 2007/2013 ohjelmia. Yhteensä **44 hankkeen** raportoidaan edelleen olevan täytäntöönpanovaiheessa.

Kaikista 50:stä EAYY:stä noin 27:llä on henkilöstöä, ja useimmissa tapauksissa työntekijät ovat suoraan EAYY:n palveluksessa. Toimitettujen lukujen perusteella voidaan arvioida, että vuoden 2014 loppuun mennessä noin **130 henkilöä** työskenteli säännöllisesti eurooppalaiselle EAYY:lle.

Uudelle rahoituskaudelle 2014–2020 valmistautuvat EAYY:t

Vain EAYY Espacio Portalet on raportoinut osallistuneensa kumppanuussopimuksen laatimiseen ja kehittämiseen. Kyseessä on kaikkien ERI-rahastojen ohjelmien yhdenmätty kehys kansallisella tasolla.

EAYY:t osallistuivat enemmän ja aktiivisemmin Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien suunnitteluun. Useimmiten EAYY:t osallistuivat ohjelmakomiteaan tai niitä kuultiin. Näin osallistui joka kolmas kaikista vastanneista EAYY:istä (yksitoista 34:stä).

Monien yhtymien osalta uusien ohjelmien valmisteleminen on myös sopiva ajankohta niiden strategisen perustan tarkasteluun. Yhdeksän EAYY:tä 34:stä on ilmoittanut aikovansa muuttaa profiiliaan tai portfoliotaan lyhyellä aikavälillä.

Seitsemän yhtymää 34:stä on ilmoittanut aikovansa keskittyä uudella kaudella erityisiin investointikohteisiin.

Uuteen ohjelmaan osallistumisessa EAYY:t painottavat käytännössä selkeästi pienhankerahaston hallinnointia tai vastaavia järjestelyjä pienimuotoisemman toiminnan hallinnoinnissa. Yhteensä viisitoista yhtymää 34:stä on ilmoittanut a) vastaavansa tosiasiallisesti tulevasta pienhankehallinnoinnista, b) aikomuksestaan toimia näin tai c) epäonnistuneensa tässä tehtävässä. Yhdeksän näistä 15:stä yhtymästä on tosiasiallisesti vastuussa tulevista pienhankerahastoista.

Uusista välineistä – yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen, yhdenmetyt alueelliset investoinnit ja yhteinen toimintasuunnitelma – mitään ei ole sovellettu Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmissa.

Perusteilla olevat EAYY:t

Tietojemme mukaan vuoden 2014 lopussa perusteilla oli 18 EAYY:tä. ESPONin lisäksi ei ole onnistuttu löytämään vielä määrittelemättömiä uusia hankkeita tai ajatuksia. Tämä EAYY toimii tällä hetkellä yhtenä edunsaajana, joka toteuttaa toimenpideohjelmaa sopimuksen perusteella.

Valmisteilla oleviin EAYY:ihin on hiljattain lisätty Regio Pamina Eurodistrict, Euroregions Neiß-Nisa ja Grand Genève. Suunnitteilla olevien EAYY:iden luetteloon on lisätty EAYY Novum, the European Small Islands Federation (ESIN) ja EAYY Saint Martin-Sint Maarten – joissa on mukana kaksi merentakaista maata ja aluetta.